

ARBITRAŽNA ODLUKA

u predmetu br. 2023-03

domena: skeptici.hr

Društvo za promociju znanosti i kritičkog mišljenja Skeptici protiv Nenada Bakića

I. STRANKE U POSTUPKU

Društvo za promociju znanosti i kritičkog mišljenja Skeptici, Sveti Duh 3, Zagreb, OIB: 12614096524, e-mail: in-tri@inet.hr zastupano po predsjedniku Ivanu Kraljeviću, zastupano po opunomoćeniku, odvjetniku Željku Albiniju, Gračanska cesta 91 B, Zagreb, e-mail: zalbini@protonmail.com, kao podnositelj zahtjeva (dalje u tekstu: „podnositelj zahtjeva“)

i

Nenad Bakić, Vrhovčev vijenac 41, Zagreb OIB: 13987237540, e-mail: nb@selectio.hr, zastupan po opunomoćeniku odvjetniku Andreju Bolfeku, Franje Račkoga 9, Zagreb, e-mail: andrej@bolfeklaw.hr, kao korisnik domene (u daljnjem tekstu: „korisnik domene“)

II. SPORNA DOMENA

Domena unutar vršne .hr domene koja je predmet ovog postupka je:

skeptici.hr (u daljnjem tekstu: „Domena“)

Domena je registrirana kod Hrvatske akademske i istraživačke mreže (CARNET) kao sekundarna domena.

III. KRONOLOGIJA POSTUPKA

Predmetni arbitražni postupak provodi se u skladu s arbitražnim pravilima za rješavanje sporova o domenama sadržanim u Pravilniku o ustrojstvu i upravljanju vršnom nacionalnom internetskom domenom (*Narodne novine*, broj 38/2010, 81/2015 i 5/2017; u daljnjem tekstu: „Pravilnik“).

Podnositelj zahtjeva putem punomoćnika podnio je zahtjev br. 636497 za provođenjem arbitražnog postupka CARNET-u za Domenu (u daljnjem tekstu: „zahtjev“). Nadležna služba CARNET-a je zahtjev za provođenje arbitražnog postupka dostavila Povjerenstvu za upravljanje domenom te je za arbitra predložen dr. sc. Dino Gliha. Arbitar je prihvatio imenovanje u ovom predmetu 8. veljače 2023. te se taj dan smatra danom početka arbitraže od kojeg teče rok od 60 (šezdeset) dana za okončanje arbitražnog postupka određen člankom 52. stavkom 1. Pravilnika – 9. travnja 2023.

Korisnik Domene je predmetni zahtjev zaprimio 10. veljače 2023. putem elektroničke pošte te je u za to određenom roku od 8 (osam) dana, 20. veljače 2023., dostavio svoj odgovor na zahtjev podnositelja.

Podnositelj zahtjeva nakon zaprimanja odgovora korisnika domene nije zatražio dopuštenje za dodatno očitovanje niti su stranke arbitražnog postupka zatražile održavanje rasprave, kao niti sastanak s arbitrom.

Zahtjev podnositelja zahtjeva i odgovor na zahtjev bili su dostatni za rad arbitra s obzirom na to da se arbitražni postupak sukladno članku 52. stavku 1. točke 2. Pravilnika u pravilu provodi na temelju isprava i druge pisane građe. Shodno tomu, arbitar je po primitku očitovanja izvršio uvid u cjelokupni spis arbitražnog postupka te je zaključio postupak i pristupio odlučivanju.

IV. ZAHTJEVI I OČITOVANJA STRANAKA

Zahtjev podnositelja

Podnositelj zahtjeva u zahtjevu navodi da je udruga podnositelja zahtjeva (Društvo za promociju znanosti i kritičkog mišljenja; skraćeno: Skeptici) osnovana tijekom listopada 2022. godine te da od trenutka osnivanja udruge do pokretanja arbitražnog postupka nisu stigli podnijeti zahtjev za registracijom predmetne domene (skeptici.hr), koja im prema odredbama Pravilnika pripada.

Podnositelj zahtjeva navodi da su imali namjeru podnijeti zahtjev za registraciju domene u najskorije vrijeme. Nakon saznanja da je korisnik domene registrirao predmetnu domenu s ciljem difamiranja udruge podnositelja zahtjeva i zbunjivanja javnosti zbog lažnog predstavljanja kao web stranica podnositelja zahtjeva.

Nadalje, podnositelj zahtjeva ističe da korisnik domene već duže vrijeme tijekom trajanja pandemije putem statusa na društvenim mrežama te putem najmanje jedne web stranice (pandemija.hr) maltretira, difamira i poziva na javni linč znanstvenika, liječnika i drugih osoba koje se zalažu za poštivanja protupandemijskih mjera među kojima su članovi i simpatizeri udruge podnositelja zahtjeva.

Također, podnositelj zahtjeva ističe kako je zbog takvog djelovanja korisnika domene protiv korisnika domene podnesena kaznena prijava Hrvatske liječničke komore te da je takvo djelovanje korisnika domene javno osudilo desetak liječničkih organizacija.

Podnositelj zahtjeva na temelju takvih navoda smatra da je djelovanje korisnika domene zlonamjerno i društveno izrazito štetno te da njegovo posjedovanje predmetne domene može takvu situaciju dodatno pogoršati. Ističe kako je sve navedeno u suprotnosti s člankom 6. Pravilnika, člankom 9. Pravilnika i člankom 19. Pravilnika.

Uz zahtjev, podnositelj zahtjeva je dostavio sljedeće priloge:

- punomoć;
- potvrdu o uplati predujma troškova arbitražnog postupka;
- dopis korisniku domene od 20. siječnja 2023.;
- dopis korisnika domene od 24. siječnja 2023.

Dopisom od 20. siječnja 2023. godine, podnositelj u suštini navodi da korisnik domene koristi domenu protivno odredbama Pravilnika, te izvan arbitražnog postupka zahtjeva od korisnika domene da podnese zahtjev CARnetu zahtjev za promjenu korisnika domene „skeptici.hr“ s njega kao korisnika na podnositelja zahtjeva kao korisnika zahtjeva.

Dopisom od 24. siječnja 2023., korisnik domene u suštini odbija postupiti po zahtjevu podnositelja zahtjeva te osporava navode podnositelja zahtjeva iz dopisa od 20. siječnja 2023.

Podnositelja zahtjeva nije dostavio daljnjih dokaznih prijedloga u arbitražnom postupku.

Očitovanje - odgovor korisnika domene

Korisnik domene je podnio odgovor na podneseni zahtjev te u bitnome navodi kako podnositelj u zahtjevu nije naznačio što traži od arbitraže u smislu članka 46. stavka 2. točke 4. Pravilnika. Nadalje, korisnik domene osporava aktivnu legitimaciju podnositelju zahtjeva te navodi da predlagatelj zahtjeva nema legitimni interes za predmetnom domenom te da postupa suprotno načelu savjesnosti i poštenju, odnosno da koristi arbitražu obijesno.

Ističe da je riječ „Skeptici“ generički izraz te da činjenica osnivanja udruge koja koristi takav izraz ne predstavlja isključivo pravo podnositelja zahtjeva na korištenje takve domene. Nadalje, korisnik domene navodi da prema članku 4. Zakona o udrugama samim činom udruživanja više fizičkih osoba udruga postoji te da shodno tomu podnositelj zahtjeva je postojao i prije listopada 2022. godine kad je i formalno osnovan te da je podnositelj zahtjeva mogao i prije formalnog osnivanja registrirati predmetnu domenu.

Korisnik domene ističe da podnositelj zahtjeva ima svoju web stranicu, YouTube kanal i Facebook grupu te da na tim digitalnim platformama ne koristi izraz Skeptici, već da koristi skraćenicu „dzpzk“. Navodi da je opće poznato da ne postoji ni pod kojim slučajem mogućnost zbujujućeg učinka istovjetnosti ili velikog stupnja sličnosti imena podnositelja i korisnika domene, što je vidljivo i iz samog sadržaja web stranice korisnika domene.

Nadalje, korisnik domene navodi da sama činjenica podnošenja kaznene prijave ne prejudicira krivnju te da u svakom slučaju sama kaznena prijava nema veze s predmetnom arbitražnog postupka jer je podnošenje kaznene prijave isključivo osobne prirode. Također navodi da je korisnik domene podnio privatnu tužbu zbog kaznenog djela klevete protiv podnositelja zahtjeva, koji se vodi pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu, poslovni broj K-1903/2021.

Zaključno, korisnik domene ističe da ima legitimni interes za korištenje predmetne domene te da istu želi koristiti u svrhu izražavanja svojih stajališta te da mu nije cilj nikoga difimirati. Shodno tomu, predlaže da arbitar podnositelja zahtjeva odbije zbog nedostatka aktivne legitimacije, legitimnog interesa i zbog postupanja protivno načelu savjesnosti i poštenja.

Uz odgovor na zahtjev, korisnik domene dostavio je sljedeće priloge:

- punomoć;
- ispis statusa predmeta K-1903/2021;
- privatna tužba radi kaznenog djela klevete protiv okr. Saše Cecija, od 13. listopada 2023.
- poveznice na sljedeće web stranice:
 - <http://www.pzkm.org/category/skeptici-u-pubu/>;
 - <https://www.facebook.com/groups/121173671326277>;
 - <https://www.facebook.com/groups/329121533844181>;
 - <https://www.youtube.com/@dzpikm>;
 - <https://skeptici.hr/>;
 - <https://pandemija.hr/>;
 - <https://infodemija.org/kategorije/sasa-ceci/>. 110.000;
 - <https://www.facebook.com/100071050091612/videos/921317905544371>.

V. ČINJENICE UTVRĐENE U POSTUPKU I OBRAZLOŽENJE ODLUKE

Potpunost i dopuštenost zahtjeva

Korisnik domene istaknuo je prigovor da je zahtjev u suprotnosti s člankom 46. stavkom 2. točkom 4. Pravilnika s obzirom na to da Podnositelj zahtjeva nije naznačio što traži od arbitraže.

Člankom 46. stavkom 2. Pravilnika određeno je:

„U zahtjevu se moraju jasno i nedvojbeno naznačiti:

- puno ime ili naziv podnositelja i njegova poštanska adresa, broj telefona i telefaksa i elektronička (e-mail) adresa;
- točno određenje domene na koju se zahtjev odnosi te ime ili naziv njenog korisnika, ili osobe za koju se pretpostavlja da ju koristi;
- navode o razlozima podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 32. ovoga Pravilnika te dokaze za te navode;
- zahtjev da se donese odluka kojom se korisniku oduzima pravo na daljnje korištenje domene i/ili neki drugi zahtjev podnesen u skladu s odredbama ovog Pravilnika;

- pokušaje podnositelja zahtjeva da postigne mirno rješenje spora;
- eventualne druge postupke (sudske, upravne ili arbitražne) koji su vođeni ili se vode o predmetu spora ili u vezi s njime.“

Iz zahtjeva proizlazi da podnositelj zahtjeva zahtijeva zabranu korisniku domene korištenje Domene. Povjerenstvo domene je odlučilo o zahtjevu kao potpunom i dopuštenom te je u skladu s člankom 48. Pravilnika imenovan arbitar. Povjerenstvo je o navedenom imenovanju arbitra obavijestilo stranke u postupku. Slijedom navedenog, u daljnjem postupku arbitar neće ulaziti u odlučivanje o potpunosti i dopuštenosti podnesenog Zahtjeva.

Osnovanost zahtjeva

Prema odredbama članka 32. stavak 2. Pravilnika, treća osoba može pokrenuti postupak arbitraže prema odredbama arbitražnih pravila Pravilnika ako smatra da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. da je ime domene isto ili u velikoj mjeri slično nekom imenu ne koje treća osoba ima pravo (npr. pravo na zaštićeno ime ili znak);
2. zbog zbunjujućeg učinka istovjetnosti ili velikog stupnja sličnosti imena postoji opravdana opasnost da će značajan broj osoba biti doveden u zabludu;
3. da korisnik domene nema pravo ili legitiman interes za korištenje domene takvoga naziva;
4. da je korisnik domene registrirao domenu i/ili da je koristi suprotno načelu savjesnosti i poštenja.

Navedena četiri uvjeta moraju biti kumulativno ispunjena da bi se udovoljilo zahtjevu podnositelja zahtjeva.

Pritom, teret dokaza da su ispunjeni uvjeti iz članka 32. stavka 2. Pravilnika je na Podnositelju zahtjeva u skladu s člankom 46. stavkom 3. Pravilnika kojim je propisano:

„Ako podnositelj zahtjeva svoje navode dokazuje ispravama, dužan ih je podnijeti uz zahtjev. Ako podnositelj smatra da postoje naročito opravdani razlozi zbog kojih je nužno da se izvedu neki drugi dokazi, mora takav prijedlog određeno i potpuno navesti u svome zahtjevu, te detaljno opisati razloge zbog kojih bi izvođenje takvih dokaza bilo nužno te zašto nisu podneseni uz zahtjev. Naknadni dokazni prijedlozi u pravilu se neće uvažavati.“

Članak 32. stavak 3. Pravilnika dopušta rješavanje i drugih sporova o pravu na korištenje određene domene između trećih osoba i korisnika domene koji proizlaze iz primjeni odredbi Pravilnika. Međutim, u postupku nije postavljen zahtjev koji bi upućivao na rješavanje spora izvan članka 32. stavka 2. Pravilnika.

Ad 1. Ime domene je isto ili u velikoj mjeri slično nekom imenu na koji treća osoba ima pravo (npr. pravo na zaštićeno ime ili znak)

U odnosu na članak 32. stavak 2. točku 1. Pravilnika potrebno je utvrditi je li sporna domena istovjetna ili je u velikoj mjeri slična nekom imenu na koje treća osoba ima pravo, pri čemu je potrebno uzeti u obzir i samu osnovanost tog prava. Navedena odredba pravilnika primjerice navodi pravo na zaštićeno ime ili znak, ali ne isključuje i druge pravne osnove.

Podnositelj zahtjeva nije dostavio nikakve dokaze iz kojih bi proizlazilo da ima pravo na zaštićeno ime ili znak „skeptici“, a osobito ne pravo na zaštićeno ime ili znak.

Naziv podnositelja zahtjeva je „Društvo za promociju znanosti i kritičkog mišljenja Skeptici“. Podnositelj zahtjeva ističe skraćeni naziv udruge „Skeptici“, međutim, činjenica korištenja naziva u nazivu udruge „skeptici“ sama po sebi ne daje nikakvo isključivo pravo korištenja navedenog naziva. Nesporno je riječ o generičkom izrazu, koji predstavlja osobe slijednika filozofskog shvaćanja – skepticizma, a koji u suštini predstavlja kritički način razmišljanja.

Uvidom u spis arbitražnog predmeta te u priložene dokaze koje je dostavio korisnik domene (YouTube kanal podnositelj zahtjeva, Facebook grupu podnositelja zahtjeva i web stranicu Podnositelja zahtjeva <http://www.pzkm.org/>) nesporno je da Podnositelj zahtjeva u svojem djelovanju i prikazivanju prema trećima koristi puni naziv udruge - Društvo za promociju znanosti i kritičkog mišljenja. Također, važno je naglasiti da iz priloženih dokaza korisnika domene (YouTube kanal podnositelj zahtjeva, Facebook grupu podnositelja zahtjeva i web stranicu podnositelja zahtjeva <http://www.pzkm.org/>) nesporno proizlazi da podnositelj zahtjeva koristi puni naziv udruge duži vremenski period, konkretnije YouTube kanal je osnovan 21. siječnja 2012., a Facebook grupa je osnovana prije 11 (jedanaest) godina.

Iz svega navedenog proizlazi da Podnositelj zahtjeva nije dokazao ispunjenje uvjeta iz članka 32. stavka 2. točke 1. Pravilnika.

Ad 2. Zbog zbunjujućeg učinka istovjetnosti ili velikog stupnja sličnosti imena postoji opravdana opasnost da će značajan broj osoba biti doveden u zabludu

U odnosu na članak 32. stavak 2. točku 2. Pravilnika potrebno je utvrditi postoji li mogućnost da značajan broj osoba bude doveden u zabludu glede naziva sporne domene jedne strane postupka te naziva na koje pravo polaže druga strana postupka, i to uslijed istovjetnosti ili velike sličnosti imena.

Prvenstveno je važno istaknuti da podnositelj zahtjeva nije dostavio nikakve dokaze kojim bi potkrijepio svoj navod da korisnik domene korištenjem Domene zbunjuje javnost tako da se lažno predstavlja. Naime, sama činjenica da podnositelj zahtjeva koristi generički izraz *Skeptici* za vlastito promoviranje ne proizvodi automatski zaključak dovođenja u zabludu značajnog broja osoba.

Slijedom navedenog, podnositelj zahtjeva nije dokazao ispunjenje uvjeta iz članka 32. stavka 2. točke 2. Pravilnika.

Ad 3. Korisnik domene nema pravo ili legitiman interes za korištenje domene takvog naziva

U odnosu na članak 32. stavak 2. točku 3. Pravilnika, potrebno je utvrditi da li sadašnji korisnik domene, kojemu podnositelj zahtjeva želi oduzeti to pravo, nema pravo niti legitiman interes da koristi domenu upravo tog naziva.

Polazeći od navoda sadržanih u zahtjevu ne proizlazi da je podnositelj zahtjeva osporio korisniku domene pravo ili legitimni interes za korištenje domene naziva „skeptici.hr“. Također, podnositelj zahtjeva nije priložio niti jedan dokaz iz kojeg bi proizlazilo da korisnik domene nema pravo ili legitiman interes za korištenjem domene takvog naziva.

Iz svega navedenog proizlazi da podnositelj zahtjeva nije dokazao ispunjenje uvjeta iz članka 32. stavka 2. točke 3. Pravilnika.

Ad 4. Korisnik domene je registrirao domenu i/ili koristi je suprotno načelu savjesnosti i poštenja

Podnositelj zahtjev u zahtjevu u suštini navodi da je sporna domena registrirana suprotno načelu savjesnosti i poštenju. Tako navodi sljedeće:

„Međutim, prije nekoliko dana saznali smo da je Nenad Bakić, iz Zagreba, registrirati navedenu domenu, i to prema vlastitim izjavama s ciljem difamiranja naše Udruge i zbunjivanja javnosti tako da se lažno predstavlja (barem isprva) kao internetska stranica naše Udruge.“

Nadalje, podnositelj zahtjeva ističe da korisnik domene kroz duži period razdoblja, barem dvije godine, kroz statute na društvenim mrežama i putem web stranice čiji je urednik i autor – pandemija.hr – maltretira, difamira i poziva na javni linč znanstvenike, liječnike i druge osobe koje se zalažu za poštovanje protupandemijskih mjera, cijepljenja i općenito očuvanja ljudskih života u Hrvatskoj, osobito onih povezanih s podnositeljem zahtjeva. Također, podnositelj zahtjeva ističe kako je zbog takvog djelovanja korisnika domene protiv korisnika domene podnesena kaznena prijava Hrvatske liječničke komore te da je takvo djelovanje korisnika domene javno osudilo desetak liječničkih organizacija.

Međutim, podnositelj zahtjeva nije priložio niti jedan dokaz kojim bi potkrijepio takve navode. Dapače, korisnik domene je u svojem odgovoru predložio uvid u web stranicu skeptici.hr iz kojeg proizlazi da se sadržaj web stranicu koristi za učenje o skepticizmu.

Iz svega navedenog proizlazi da podnositelj zahtjeva nije dokazao ispunjenje uvjeta iz članka 32. stavka 2. točke 4. Pravilnika.

VI. ODLUKA

Slijedom svega gore navedenog arbitar donosi sljedeću odluku:

- 1. Odbija se zahtjev podnositelja zahtjeva za oduzimanje prava korisniku domene na korištenje sekundarne domene skeptici.hr.**

Klasa: 700-800/23/218

Odluka broj: 2023-03

Ur. broj: I81209-650-504-23-27

prof.dr.sc. Gordan Gledec

dr. sc. Dino Gliha

U Zagrebu, 04. travnja 2023. godine

*Ova odluka potpisana je i kvalificirana elektroničkim potpisom. Kvalificirani elektronički potpis sukladno eIDAS uredbi Europskog parlamenta i Vijeća (EU 910/2014) i važećim propisima Republike Hrvatske ima jednak pravni učinak kao vlastoručni potpis.